

meld. In de tekst staat beschreven dat de onderzochte groep metoprololgebruikers op een aantal punten verschilde van de andere onderzochte groepen. Wij zijn van mening dat het hier een groep patiënten betreft die mogelijk 'zieker' was dan de mensen uit de andere groepen, vooral wat betreft de cardiovasculaire problematiek. Het is niet ondenkbaar dat het somatisch klachtenpatroon hierdoor is beïnvloed. Uit het onderzoek kan niet worden vastgesteld of dit het gedrag van de metoprololgroep volledig verklaart. Op farmacologische gronden hadden we verwacht dat metoprolol vergelijkbaar zou zijn met atenolol.

A.F. Tempelaar
F.M. Haaijer-Ruskamp
H. Wesseling

Nota bene

De waarde van registratie voor het beantwoorden van etiologische vragenstellingen wordt in de regel schromelijk overschat: keer op keer blijkt dat men van de verkeerde personen de verkeerde gegevens heeft vastgelegd.

Stelling bij: Bouter LM. Injury risk in downhill skiing [Dissertatie]. Maastricht: Rijksuniversiteit Limburg, 1988.

Er is geen relatie aanwezig tussen de mate van eenzaamheid en het bestaan van een depressief syndroom bij alleenstaande ouders enerzijds en de reden van ontstaan of de duur van het eenoudergezin anderzijds.

Stelling bij: Kooij LR. Eenoudergezinnen in de huisartspraktijk [Dissertatie]. Leiden: Rijksuniversiteit Leiden, 1988.

Anders dan acteurs op toneel en film ons laten zien dient men ter ontlasting van een been de kruik of stok contralateraal te gebruiken.

Stelling bij: Raaymakers ELFB. Functional treatment of impacted femoral neck fractures [Dissertatie]. Amsterdam: Universiteit van Amsterdam, 1988.

WERKGROEP COÖRDINATIE INFORMATIE AUTOMATISERING

Toetsverslag Practisys

Het Huisarts Informatie Systeem Practisys is recent getoetst door de WCIA. Wat hier wordt afgedrukt, is een samenvatting: het volledige verslag is verkrijgbaar bij het secretariaat WCIA, p/a Nederlands Huisartsen Genootschap. Geïnteresseerden wordt geadviseerd dit volledige verslag aan te vragen, omdat hierin veel meer nuances en details staan vermeld.

Inleiding

Practisys is een produkt van Centraal Beheer automatisering te Zeist. Ter toetsing is aangeboden de basismodule en de apotheekmodule van Practisys in een *single-user* (één werkplek) versie. Een netwerk versie (Novell) is verkrijgbaar. Beide modules zijn geïntegreerd en niet los verkrijgbaar.

De functionele toetsing – door huisartsen van de toetsgroep WCIA – vond plaats in februari en maart 1988; de technische toetsing door medewerkers van Pandata in juni 1988.

Het programma kan werken op de gebruikelijke IBM-compatible computers. Centraal Beheer levert computers van de merken IBM en Tulip. Een AT-compatible machine wordt aanbevolen, evenals een *tape-unit* voor veiligheidskopieën.

Het programma werkt onder het gebruikelijke MS-DOS besturingssysteem; versie 3.30 wordt momenteel geleverd. Practisys is geprogrammeerd in de taal 'Basic'.

Als accessoires bij de modules basis en apotheek kunnen geleverd worden: een medicatiebewakingsmodule en een grootboekmodule.

Practisys heeft een gebruikersvereniging. Er is geen kopie van de broncode van het programma bij een notaris gedeponeerd.

Algemene functionele aspecten

De handleiding is duidelijk opgezet en ingedeeld naar functies in het programma. Zowel schermafdrucken als een trefwoordenregister zijn aanwezig.

De diverse modules van Practisys zijn ondergebracht in een hiërarchische structuur. De gebruiker vindt zijn weg via diverse menu's en submenu's. Een gemaakte menu-keuze behoeft niet met <Enter> bekrachtigd te worden (werkt wel snel, maar soms verwarrend). Practisys beschikt niet over ingebouwde hulp-schermen.

Voor de patiënt-selectie staat een zeztal zoekleutels ter beschikking: naam, straat+huisnummer, naam+straat+huisnummer, ziekenfondsnummer, patiëntnummer en geboortedatum. Zoeken op meisjesnaam is niet mogelijk.

De huisarts kan niet zelf toegangs niveaus instellen voor verschillende medewerkers. Op verzoek kan Centraal Beheer medewerkers autoriseren voor bepaalde bestanden.

Basismodule

In het referentiemodel is de basismodule bedoeld voor de registratie van administratieve gegevens betreffende de praktijk, de medewerkers, de patiënten en derden, contacten en verrichtingen, financiën en signaleringen. In Practisys is de basismodule slechts bedoeld om ondersteuning te geven aan de apotheekmodule en de financiële afhandeling van de praktijk. Het woonverband, zoals gedefinieerd in het referentiemodel, is niet aanwezig. Wel kunnen alle personen op één adres getoond worden. Behalve de burgerlijke staat zijn alle patiënt-gegevens van het referentiemodel aanwezig.

De invoer in het patiëntenscherm gaat gemakkelijk. Er is een handige voorziening om veelgebruikte plaats- en straatnamen in een tabel vast te leggen en met een codeletter op te roepen. Bij het invoeren van een heel gezin, moet helaas steeds voor elk gezinslid alle gegevens worden ingevoerd, ook adres, telefoonnummer, etc.

Als extra kunnen per patiënt maximaal 6 contra-indicatie codes worden ingevoerd en kan worden aangegeven of dosiscontrole en medicatiebewaking uitgevoerd moet worden.

Het blijkt mogelijk iemand die betaler is voor een bepaalde patiënt te verwijderen uit het bestand, zonder dat het systeem signaleert dat daarmee de patiënt niet langer een betaler heeft. De huisarts moet in dat geval zelf hieraan denken en een andere betaler definiëren voor de betreffende patiënt. Het verwijderen van een betaler die nog rekeningen heeft open staan is niet mogelijk.

De bestanden 'derden' worden onderscheiden in artsen en ziekenfondsen.

De facturering kan zowel ad-hoc als over diverse periodes worden gedaan. Handig is dat de facturen ook op naam of op postcode kunnen worden gesorteerd. Het maken van facturen is in technische zin enigszins omslachtig als gevolg van de noodzaak tot het afsluiten van bestanden en een tijdrovende bestandsreorganisatie (aanmaken van indexen). De mogelijkheid is aanwezig, bij maandelijks factureren, om een minimumbedrag op te geven waar beneden niet gefactureerd wordt. Bij de kwartaalnota's komt een dergelijke overgeslagen factuur automatisch wel aan bod.

De lay-out van de facturen is op vele wijzen instelbaar. Het gebruik van acceptgiro's wordt ondersteund (zowel losse als aangehechte).

Doordat consulten en verrichtingen in dezelfde tabel worden afgehandeld als apotheekverstrekkingen kunnen hiervan geen afzonderlijke overzichten worden gemaakt.

Het inboeken van betalingen gaat zeer eenvoudig. Het systeem kan zonnig automatisch aanmaningen produceren.

Conclusie Gezien het ontbreken van het woonverband en de mogelijkheid ruiters aan te brengen op de patiëntenkaart kan het basismodule niet worden aangemerkt als voldoende aan het referentiemodel. In zijn functie als ondersteuning van de apotheekmodule voldoet het zeker wel.

Apotheekmodule

De apotheekmodule van Practisys heeft functies met betrekking tot de medicatie, de financiële afhandeling en overzichten.

De apotheekmodule is bruikbaar zonder medische module. Als extra kan de gebruiker een medicatiebewakingsmodule aanschaffen (deze was op het getoetste systeem aanwezig).

Practisys maakt gebruik van het KNMP-bestand. Een geneesmiddel wordt geselecteerd met behulp van de KNMP-Memocode (CLAMC3 voor Clamoxyl capsules 375 mg). De leverancier voorziet in een abonnement op nieuwe versies van het KNMP bestand.

De mogelijkheid is aanwezig om naast het KNMP bestand een bestand aan te leggen met magistrale receptuur. Ook kunnen geneesmiddelen worden toegevoegd die nog niet in het KNMP-bestand beschikbaar zijn.

Uitgebreide medicatiebewaking is als optie mogelijk. Daartoe wordt door de gebruikers van het CB-apotheekprogramma het KNMP-bestand nog aangevuld met enkele medicatiebewakingsgegevens. Er is geen ruimte gereserveerd voor achtergrondinformatie betreffende geneesmiddelen (zoals bijwerkingen en indicaties).

De receptverwerking gaat gemakkelijk en overzichtelijk. Ook herhaalrecepten kunnen op eenvoudige wijze worden geproduceerd. De prijsberekening verloopt correct, ook van magistrale receptuur. De prijzen worden ook op het scherm getoond.

Nadat de verstrekking is ingevoerd kan de medicatiebewaking worden gestart. Deze richt zich op dosering, leeftijd, nieuw medicament, interacties, voorschrift dat afwijkt van eerder gegeven voorschrift, te vroege herhaling en een beperkt aantal contra-indicaties. De eventuele meldingen zijn voorzien van een relevantieniveau.

Naast de verstrekkingenlijst kan ook een signaleringen daglijst worden afge-

drukt. Deze vorm van medicatiebewaking is voor een huisartsensysteem zeer uitvoerig te noemen.

De declaraties aan het ziekenfonds bieden tal van instelmogelijkheden om aan de wensen van het ziekenfonds tegemoet te komen. Ook passanten van vreemde ziekenfondsen worden correct afgehandeld. Bij particuliere facturen valt op dat verstrekkingen en verrichtingen niet gegroepeerd kunnen worden weergegeven. Zoals al vermeld bij de basismodule moet alvorens te factureren een aantal bestandsreorganisatie handelingen worden verricht.

Het belangrijkste minpunt is: geen ruimte voor tekstuele geneesmiddel informatie. De belangrijkste pluspunten zijn: uitgebreide medicatiebewaking beschikbaar (tegen meerprijs) en veel maakmogelijkheden van etiketten, nota's en lijsten.

Conclusie Een goed werkende, praktische, apotheek module. In medicatiebewaking is uitzonderlijk goed voorzien. De apotheekmodule voldoet aan de eisen van het referentiemodel 1985.

Technische toetsing

In de basismodule zijn duidelijke afwijkingen in de bestandsstructuur aanwezig ten opzichte van de structuren van het referentiemodel. Dit onderschrijft de ervaring dat het pakket vooral gericht is op het apotheekdeel van de apotheekhoudende huisartspraktijk.

Er is geen 'data-base-management systeem' aanwezig. Het systeem werkt met files en index-files. Dit verklaart de noodzaak tot bestandsreorganisaties, die minstens eenmaal per maand moeten plaatsvinden.

Opmerking leverancier

De leverancier vermeldt bezig te zijn met een technisch vernieuwde versie die de bestandsreorganisaties overbodig gaat maken.